

міждисциплінарні творчі і навчально-дослідницькі проекти, спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Висновки. Сучасний стан екологічної освіти і виховання суспільства дозволяє виявити явну суперечність між позитивними установками і реальним рівнем екологічної вихованості особи. У зв'язку з цим здійснюється пошук нових підходів для реалізації кінцевої мети екологічної освіти – формування екологічної свідомості і становлення екологічної культури особи.

Прогностична модель формування екологічної свідомості старшокласників засобами активного туризму дозволяє забезпечувати формування екологічної культури через відповідальне відношення до навколишнього середовища і свого здоров'я, використовуючи засоби активного відпочинку і включає наступні компоненти: мету, зміст діяльності, форми, методи, засоби, критерії.

Список літератури

1. Волошок О. Екологічна свідомість студентської молоді та шляхи її формування. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2020. Випуск 6. С. 32-37.

2. Черевко І. С. Вплив екологічної освіти на формування особистості підлітка як суб'єкта навчання. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: педагогічна. 2013. Вип. 20. С. 718-727.

**Храбра С.З., <https://orcid.org/0000-0001-8944-6030>
Вакуленко Л.О., <https://orcid.org/0000-0002-4723-3747>
Веремчук О.Д.**

МЕТОДИ І ЗАСОБИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ООП В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Тернопільський національний педагогічний університет
ім. В.Гнатюка

Анотація. Для забезпечення повноцінного психофізичного розвитку дітей з ООП в умовах інклюзивної освіти перед вчителями фізичної культури, основ здоров'я та іншими педагогічними працівниками висувуються нові завдання, які потребують компетентного використання методів і засобів фізичної реабілітації на заняттях. Тому для підвищення кваліфікації вчителів вищезазначених спеціальностей була

розроблена освітня програма «Методи і засоби фізичної реабілітації дітей з ООП в умовах школи» в ТНПУ імені В.Гнатюка.

Ключові слова: фізична реабілітація, інклюзивна освіта, діти з ООП, педагогічні працівники.

Annotation. In order to ensure the full-fledged psychophysical development of children with special needs in the conditions of inclusive education, new tasks are presented to teachers of physical culture, health basics and other pedagogical workers, which require the competent use of methods and means of physical rehabilitation in classes. Therefore, to improve the qualifications of teachers of the above-mentioned specialties, the educational program "Methods and means of physical rehabilitation of children with physical disabilities in school conditions" was developed at V. Hnatyuk TNPУ.

Keywords: physical rehabilitation, inclusive education, children with disabilities, teaching staff.

Актуальність теми дослідження (постановку проблеми). Кожна дитина по-своєму унікальна, і потреби кожної дитини специфічні. Дитина з особливими освітніми потребами на сучасному етапі розвитку суспільства розглядається як особистість, яка має ті ж права, що й інші члени спільноти, але через особливості індивідуального розвитку їй необхідно надавати особливі освітні послуги. Завдяки сучасній комплексній допомозі у дітей з особливими потребами спостерігаються позитивні зміни в особистісно-мотиваційній, пізнавальній, емоційно-вольовій сфері. Конвенція про права дитини та Декларація про права інвалідів, що були прийняті Генеральною Асамблеєю ООН, пріоритетними для дітей з особливими потребами назвали права на освіту, медичне обслуговування, професійну підготовку та трудову діяльність. У відповідності до закону України «Про освіту» сьогодні кожна дитина з відхиленнями має право на одержання адекватної їй психофізичному розвитку освіти [3]. Як відмічають фахівці, без позитивного ставлення самого вчителя до дитини на успіх годі й сподіватися. Педагог перш за все повинен підходити до учня не з позиції, чого він не може через свій дефект, а з позиції, що він може, незважаючи на наявну ваду. Це дуже важливо, адже і сама дитина повинна навчитися сприймати свою ваду як одну із своїх якостей, що виокремлює її з посеред інших, і не більше того. Для успішної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами вчитель інклюзивного навчання, асистент вчителя повинен знати причини їхнього відставання, усвідомлювати необхідність у процесі формування знань і вмінь, опиратися на менш ушкоджені або збережені ланки їхньої особистості, вміти одночасно і

допомагати, і вимагати, бути лагідним і рішучим, фіксувати увагу не на промахах і помилках, а на досягненнях, проявляти оптимізм і підтримувати віру у можливості дитини [2].

Важливою частиною інклюзивної освіти, яка сприяє формуванню ряду позитивних рис особистості і її фізичному вдосконаленню, є фізична реабілітація, яка може за допомогою раціонально організованої рухової активності, використовуючи збережені функції, залишкове здоров'я, природні фізичні ресурси, гранично сприяти використанню психофізичних можливостей організму особистості дитини у самореалізації в суспільстві [2]. Фізична реабілітація спрямована на спроможність задіяти компенсаторні можливості організму дитини, активізувати наявні фізіологічні резерви для вирішення проблем власного саморозвитку [1, 2].

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні необхідності фізичної реабілітації дітей в умовах інклюзивної освіти.

Методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення та порівняння даних спеціальної науково-методичної літератури.

Результати досліджень. Організація занять з фізичної реабілітації з дітьми з ООП повинна проводитись фахівцями, які безпосередньо надають реабілітаційну допомогу, мають відповідну освіту, володіють відповідними професійними знаннями та навичками, а також залучені до безперервного професійного розвитку [4]. В умовах школи застосовувати засоби і методи фізичної реабілітації на заняттях можуть спеціально підготовлені вчителі фізичної культури або вчителі основ здоров'я. Тому для підвищення кваліфікації вчителів вищезазначених спеціальностей була розроблена освітня програма (ОП) «Методи і засоби фізичної реабілітації дітей з ООП в умовах школи». Метою створення освітньої програми є підвищення методичного та практичного рівнів компетентності педагогічних працівників щодо застосування методів і засобів фізичної реабілітації дітей з ООП в умовах школи з метою зміцнення їх здоров'я шляхом використання рухової активності та інших чинників здорового способу життя в умовах очного, змішаного або дистанційного навчання, тобто забезпечити педагогів, зокрема вчителів фізичної культури, основ здоров'я та інших педагогів, які будуть працювати з дітьми з ООП, всіма необхідними знаннями і уміннями та сформуванню ряд компетентностей, які дадуть змогу здійснювати оздоровчо-реабілітаційну діяльність з учасниками освітнього процесу, зокрема з дітьми з ООП. До розробки ОП спонукало те, що інтегроване навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку

набуває все більшої популярності і суспільство зобов'язане дати можливість кожній дитині, незалежно від її потреб та інших обставин, повністю реалізувати свій потенціал, приносити користь суспільству і стати повноцінним його членом.

Підвищити свій рівень кваліфікації можуть педагогічні, науково-педагогічні працівники закладів освіти (I-II, III-IV рівнів акредитації) різних типів і форм власності в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка. Вчителям фізичної культури, основ здоров'я та педагогам інших спеціальностей надається можливість здобути або удосконалити загальні і фахові компетентності такі, як: здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина, здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами, здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя, здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.

Зміст освітньої програми враховує особливості професійної діяльності педагогічного працівника в умовах запровадження змішаного навчання і визначається: вимогами суспільства щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Зміст програми має практичну спрямованість і охоплює: теоретичну, практичну (практико зорієнтовану) і ресурсну (методичну) складові підвищення кваліфікації педагогічних працівників. ОП передбачає оволодіння наступними програмними результатами навчання: забезпечування педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; вміння організовувати процеси навчання, виховання і розвиток учнів з урахуванням їхніх потреб, здібностей і реальних навчальних можливостей; використовувати в роботі з учнями матеріали, пристрої та обладнання (за потреби) для задоволення їхніх індивідуальних потреб у навчанні, особистісному та фізичному розвитку; проводити профілактичні заходи, спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я учнів; використовувати методики, що зменшують вплив стресогенних

факторів на здоров'я учнів; використовувати методики зміцнення здоров'я та запобігання захворюванням.

Висновки: Для розв'язання проблеми забезпечення повноцінного психофізичного розвитку та його корекції у дітей в процесі фізичної реабілітації в умовах інклюзивної освіти є актуальною проблемою, що викликає практичний інтерес. В умовах сучасної освіти перед вчителями фізичної культури, основ здоров'я та іншими педагогічними працівниками висуваються нові завдання, які потребують компетентного використання методів і засобів фізичної реабілітації на заняттях. Застосування методів і засобів фізичної реабілітації у навчальному процесі в умовах інклюзивної освіти буде суттєво сприяти успішному навчанню рухів, формуванню фізичних якостей, оздоровленню дітей, їх психічному розвитку та соціальній адаптації.

Список літератури

1. Адаптивне фізичне виховання : навч. посібник / уклад.: Осадченко Т. М., Семенов А.А., Ткаченко В.Т. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2014. – 210 с.

2. Пасічник В. Специфічні принципи фізичного виховання дітей дошкільного віку в умовах інклюзивної освіти // Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць. – Вип. 4 (23). – Житомир: Видавець О. О. Євенок, 2017. – С.203-208.

3. Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання : Закон України № 1324-VII від 05.06.2014 р. // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 30. – Ст. 1011.

4. <https://uk.wikipedia.org/wiki>

Шандригось В.І., <https://orcid.org/0000-0002-1511-4559>

Наумчук В.І., <https://orcid.org/0000-0002-2919-0720>

ЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТРЕНАЖЕРИ І ОБЛАДНАННЯ У СПОРТІ» В ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Тернопільський національний педагогічний університет ім.

В.Гнатюка

Анотація. У статті розкрито структуру та зміст навчальної дисципліни «Тренажери і обладнання у спорті». Окреслено перспективи впровадження даної дисципліни у навчальний процес.